

Gd-staben
Urban Lindberg
Urban.Lindberg@socialstyrelsen.se

D.nr.19845/2019

Inbjudan att inkomma med synpunkter på regeringens forskningspolitik

Socialstyrelsen har inbjudits att inkomma med synpunkter på regeringens forskningspolitik. Socialstyrelsen ser positivt på att en utgångspunkt för forskningspolitiken som det uttrycks i propositionen *Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft* (Prop.2016/17:50) är att svenska universitet och högskolor har en central roll i att *fritt, och utifrån ett brett spektrum av kunskap, ansvara för nyfikenhetsinriktad forskning och för samverkan med det omgivande samhället*. Som Socialstyrelsen tolkar skrivelsen är således en central utgångspunkt för forskningspolitiken att värna den fria forskningen samtidigt som den ska svara mot globala och nationella samhällsutmaningar.

Socialstyrelsen instämmer också i bedömningen att de stora forskningsgenombrotten ofta uppkommer där vi minst anar. Av den anledningen vill Socialstyrelsen framhålla att andra ansatser i propositionen som rör uppföljningsbarhet och fokus på resultat utifrån olika mått måste stå i proportion till det övergripande målet om en fri och nyfikenhetsinriktad forskning så som det nämns i stycket ovan.

Socialstyrelsen har vid sidan av dessa mer allmänna synpunkter inga invändningar mot de satsningar som lyfts i promemorian men skulle särskilt vilja lyfta ett antal områden som berör myndighetens verksamhet. Det vill säga primärt socialtjänst och hälso- och sjukvård men även frågor som berör välfärden i en vidare bemärkelse.

Strategiska forskningssatsningar för att möta samhällsutmaningar

Inom ramen för Socialstyrelsens verksamhetsområden ser vi ett tydligt och ett ökat behov av tvärvetenskapliga perspektiv för att hantera och förklara olika samhällsutmaningar. Socialstyrelsen är därför positiv till regeringens bedömning om ökat behov av särskilda satsningar på tvärvetenskaplig och tvärsektorieell forskning samt humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning i syfte att möta samhällsutmaningar, liksom för att bidra till att uppnå utmaningar för Agenda 2030, Horisont 2020 och Lunddeklarationen 2015.

Köns- och genusperspektiv i forskning

Socialstyrelsen har i olika sammanhang kunnat konstatera att det finns en ojämlikhet i hälsa utifrån ett kön- och genusperspektiv. Myndigheten ser därför positivt på ansatsen att ett köns- och genusperspektiv integreras i forskningens innehåll.

Tioårigt nationellt forskningsprogram om tillämpad välfärdsforskning

Socialstyrelsen är positiv till regeringens bedömning att det behövs en satsning på klient- och praktiktäna forskning inom socialtjänsten, inklusive interventionsforskning. Myndigheten ser även positivt på avsikten att inom ramen för satsningen avsätta medel till en satsning på en eller flera forskarskolor för att långsiktigt bidra till kunskapsuppbyggnad inom socialtjänsten.

Tioårigt nationellt forskningsprogram om antibiotikaresistens

En central fråga för hälso- och sjukvården är den ökade antibiotikaresistensen. Myndigheten är därför positiv till att ett nationellt forskningsprogram om antibiotikaresistens bör inrättas.

Forskning om välfärdens kvalitet, organisation och processer

Det finns inget kausalt samband mellan framtagandet av kunskap och omsättningen av dess resultat i praktiken. För att kunna omsätta ny kunskap i praktiken ser Socialstyrelsen därför inom ramen för sina verksamhetsområden ett behov av ökad kunskap om verksamheternas styrning, organisation och processer. Myndigheten ser således positivt på satsningar för att främja verksamhetsnära forskning och implementeringsforskning.

Life science

Socialstyrelsen instämmer i regeringens bedömning att hälsa utgör en prioriterad och strategisk utmaning av global och nationell relevans och att världsledande forskning inom alla vetenskapsområden kräver tillgång till avancerad forskningsinfrastruktur. Myndigheten är positiv till regeringens satsningar för att främja utvecklingen av life science i Sverige i form av samverkansprogram genom strategiska innovationsområden och nationell forskningsinfrastruktur (t.ex. nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning, SciFiLab) som omfattar hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Klinisk forskning

Socialstyrelsen är positiv till att regeringen vill stärka Sveriges möjligheter att bidra till förbättrad hälsa i Sverige och i världen genom satsningar inom klinisk forskning i samverkan med hälso- och sjukvården. /Myndigheten är positiv till främjandet av attraktiva karriärvägar, t.ex. kombinerade anställningar vid universitet och sjukvårdsenheter./ Socialstyrelsen är positiv till regeringens satsningar på klinisk behandlingsforskning och utveckling av tematiska forsknings- och innovationsarbeten som omfattar samverkan mellan hälso- och sjukvården, universitet/högskola och näringsliv.

Biobanker och registerforskning

Socialstyrelsen är positiv till att regeringen vill förstärka biobanker och registerforskning genom strategiska och långsiktiga satsningar på nationell infrastruktur för biobanker samt utveckling och effektivt utnyttjande av registerbaserad forskningsinfrastruktur och tvärvetenskaplig och tvärssektoriell registerbaserad forskning.